

ሓበሬታ ንህዝቢ፡ ንሓሶት ትበጽሓ/ተዋጋዓ ቅጥፈት

ገብረ ገብረማሪያም (ዶ.ር.)

ሀ) — እቶም ብሰንኪ ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፊ ነበር ብብገዝኡ ነብሶም አግሊሎም ዝነበሩ አባላት ሰዲህኡ፡ አካል ናይቲ ናይ ምእራም ቃልሲ ከካይድ ዝጸንሐ መሰረታትን ታሕተዎት አካላት ሰልፍን ዝለዘኹ፡ ብመንፈስ ይኹን ብአካል ቦታኦም አብ ሰዲህኡ ኩሉ ጊዜ ሕሉው ኢዮ። ስለዘኹ፡ እዚ ሕጂ “እግሌ እኮ ካብ ሰልፊ የለኹን ኢሉ ኢዮ ከይዱ ነይሩ፡ ሕጂ ከመይ ገይሩ ሰዲህኡ ኢዮ ይብል” ዝዓይነቱ ናይ ዓቕሊ ጽባታ ዘረባ ዝዘረብ ዘሎ፡ እቶም ተዛረቡ፡ ባህርን ዲናሚካዊ ጉዕዞን ናይቲ ከካየድ ዝጸንሐን ዘሎን ቃልሲ ከምዛይተገዝብዎ ዝሕብር ኢዮ። —

ለ) — እዛ ጉጅብ እዚአ (እዛ አብ ዞባ ሰሜን አመሪካ ህጹጽ ጉባኤ ገይረ ትብል ዘላ) ግን፡ ካብ ሕገ ሰልፊ ወጻኢ፡ ብባርኹት ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፊ ነበር ብውሽጢ-ውሽጢ ዝተወደበትን መሪሕነታ ዘቐመትን፡ ዘይሕጋዊት ተደራቢ ስርርዕ ኮይና፡ ሰልፊ ናይ ምፍራስ ተልእኮ ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፊ ከተተግብር ዝጸንሐት ምዃና፡ ህዝቢ ከፈልጦ አገዳሲ ኢዮ። —

መቐስ፡ ከምቲ መርዓት ኢላቶ ዝባሃል፡ “ጣይታ ዘየብላና ኮይናምበር፡ ድቁስ-በርበረ እንተዝህልወናስ፡ ንሰንሰ አብልና ንበላዕና ነርና” ከይኮነናምበር፡ ሰዲህኡ፡ ‘ምክፍፋል ዘይኮነስ፡ ሓድነት ዝፈጥር፡ ንአባላት ዘናቐት ዘይኮነስ፡ አብ መንጎ አባላት ስኒትን ፍቅርን ከስፍን ዝጸዕት፡ አብ ውሽጢ ሰልፊ ጥዑይ ዝምድናታት ከምዘህሉ ዝገብር፡ ንአባላቱ ዘተባብዕን ዘገልግልን፡ ብዛዕባ አባልቱ ዝግደስን ብአባላት ታአማኒ ዝኾነን “ብቐዕ መሪሕነታዊ ትካል” ብዘድልዮ ዝነበረ ናይ 7 ዓመታት ጽንኩር መድረክ ኢዮ ሓሊፉ። ከምዝፍለጥ፡ ሰዲህኡ ናይ “ሓድነት አጀንዳ” ሒዙ፡ ንሕቶ “ፍትሒ፡ ዲሞክራሲ፡ ሓድነት ህዝቢ፡ ምክባር ልዕልና-ሕጊ፡ ማዕርነት መስል አብ ቅድሚ ሕጊ፡ ወ.ዘ.ተ.” አብ ኤርትራ ንምፋታሕ ንክቃለስ፡ ድሕሪ ናይ 5 ዓመታት ጽዑቕን ቀጻልን ምይይጥታት አብ መንጎ ሰህኤ/ሰባን (EPP/ELF-RC) ሰዲኤን(EDP) ምክያድ፡ አብ ጥሪ 2010 ዝተመሰረተ ሰልፊ ኢዮ። ሰዲህኡ ሒዞምም ዝተላዕለ ዓላማታትን ተለኹታትን፡ አዚዮም አገደስትን እዋናውያንን ምዃናም ጥራሕ ዘይኮነስ፡ አብ ዲናሚካዊ ኩለንተና ጉዕዞ ሃገራዊ-ኤርትራ መሪሕ ተራ ክጻውቱ ዝክእሉ ኢዮምውን። ብገና ካብ ባዓትታት 1970ታትን 1980ታትን ዘይወጹ መራሕቲ ብዝዓብለሉም መሪሕነታዊ ትካል ገርካ ክዕወቱ ዝክእሉ ዓላማታትን ተልእኹታትን ግን አይኮኑን። ስለዘኹ፡ ነቲ አብ ባይታ ዝጸንሐ ፖለቲካዊ ሂወት ሰዲህኡ አብ ግምት የእቲካ፡ እቶም ዓላማታትን ተልእኹታትን ክሳብ ሕጂ ዘይምዕዋቶምሲ ከገርምና ዝግባኡ አይኮነን። እቲ ዘገርምን ዘሕዝንን፡ እቲ ከዕውቶም ዝግባኡ ዝነበረ መሪሕነት ሰልፊ ነበር፡ ሽንፈቱ/ፍሽሉቱ ንምሽፋን፡ ሕጂ ንሰዲህኡ ዘይምስሉን ዘይትርጉሙን ከልብሶ ምፍታኑ ኢዮ። ካብቶም ንሰዲህኡ ዘቐሙ ሓይልታት ናይ ሓድ ሸነክ አባላት (ሰህኤ (EPP)) ዝነበሩ ጥራሕ ሒዙ ካብ ሰዲህኡ ተጎሊሉ ከምዘይከደ፡ ሕጂ ኣነ ኢዮ “ሰዲህኡ” ዝባሃል ኢሉ ንህዝቢ ከታልል ዝፍትኖ ዘሎ ፈተነ፡ ሓዲ መርኣያ ንሰዲህኡ ናይ ምድባን መደባቱ ኢዮ።

ስለዘኹ፡ “ንዓመጽ ፍትሒ፡ ንሸፈጥ ርትዒ፡ ንሓሶት ሓቂ” እንዳበሉ፡ ከምዚ አብ መስኹቲ ወብ-ሳይታት ትሪእም ዘለኹም፡ ንሰዲህኡ ዘይትርጉሙ ክህብዎ ይፍትኑ ስለዘለዉ፡ “ሰዲህኡ መን ኢዮ?” ዝብል ሕቶ ሕጽር ዝበለ መግለጺ ንህዝቢ ደጋጊምካ ምሃብ አገዳሲ ኢዮ እብል። ከምቲ ብዙሕ ጊዜ ዝተባህለ፡ ሰዲህኡ እተሰገደ አተሓሳስባ ኢዮ። ብብቱን/ብንጽል ከረአ ከሎ ካሓ ሓቂ፡ ፍትሒ፡ ሰላም፡ ቅሳነት፡ ፍቕር፡ ሕድሕዳዊ ክብሪ፡ ስኒትን ሓድነትን ንዝብላ አምራት ይውክል። ሰዲህኡ ዝልበስ ስነ-አእምራዊ መንፈስ እምበር ዝጭብጥን ዝድህሰስን ባእታ አይኮነን። እቲ ዓንደ-ሕቕን ቕንዲ መለለዩ ሕላገት ሰዲህኡ፡ እቲ ብናይ ክልተ ድሕረ-ባይታ ዝነበሮም ሓይልታት (ሀ.ግ.ን ተ.ሓ.ኤ.ን) ድሕሪ ናይ 5 ዓመታት (2003-2009) ልዝብ አብ ምጀመሪያ 2010 ብዝተገበረ ሓድነታዊ ኪዳን ዝተፈጠረ ናይ ሓድነት፡ ሰላም፡ ስኒት፡ ብርህ መጻኢን ተስፋን መንፈስ ኢዮ። ሓድነት ሰዲህኡ ዓኹኹን ደልዲሉን፡ ናይ ዝሓለፈ ብሰንኪ ጉድለት ሓድነት ንዝተፈጸሙ ገይጋታት ዝእረምሉ ባይታ ዘንጽፍን፡ ንሕጅን ንመጻእን ናይ ህዝቢ ኤርትራ ሓድነት ንምርግጋጽ አብ ዝግበሩ ቃልስታት ከምመንጠሪ ዘንጊ ኮይኑ ንክገልግል ዝተፈጥረ አገዳሲ እምነ-ኩርናዕ ታሪኽና ኢዮ። ነዚ ናይ ሓድነት ኪዳን ዘቐሙ ሓይልታት፡ ከም ተራ ሰባት ወይውን ከም እኩባት ሰባት ወይውን ከም ተራ ሰልፍታት ዝጥመቱ ዘይኮነስ እንታይ ዳኣ ከም ናይ ህዝቢ ኤርትራ ተጻራሪ ናይ ሓርነታዊ ቃልሲ ታሪኽን ድሕረ-ባይታን ዝውኩሉ ባእታት ኮይናም፡ ነቲ ዝሓለፈ ናይ ምብትታንን ፋሕን ታሪኽ ዓጽዮም፡ ንህዝቢ ኤርትራ ንዝሓለፈ ናይ ቃልሲ ታሪኽ ብምቕርራብን መጻኢ ሓድነቱ ብምርግጋጽን፡ አብ ኤርትራ ፍጹም ነባሪ ሓድነት፡ ፍትሒ፡ ልዕልና ሕጊ፡ ዲሞክራሲ፡ ሰላምን ዕብዮትን ንክረጋገጽ ንክጽዕቱ ኪዳን ዝአተዉ ኢዮም ነይሮም። እዚ ሓቂ እዚ ካሓ፡ ብኸምዚ አብ ታሕቲ ሰፊሩ ዘሎ ጥቕሲ፡ አብቲ ፖለቲካዊ ፕሮግራም ናይ ሰዲህኡ ተንጻባሪቕ ይርኹብ።

“—ነዚ መሰረት ብምግባር ሰፊፊ ዲሞክራሲ ህዜቢ ኤርትራ (“ሰዲህኡ”) ነቲ ልዕሊ ኣርብዓ ዓመታት ዝወሰደ ሸዓብያባ ጅብሃ ዚብል ፖለቲካዊ ቀርቀሳን፡ ብውግእ ሕድሕድ ዝሰንበረ መጋገፂ ፍልልይን፡ አብ ፈላጊ 2010 ዓ.ም.ፈ. ቀንጢጡ ትጽቢት ህዝብና ዝገሃድሉን፡ ሕድሪ ሰዉአትና ዝረጋገጸሉን፡ ንሕጅን ንመጻእን ዘማዕደዎ ፖለቲካዊ መርሖ (ፕሮግራም) አብዚ ባኽሪ ጉባኤኡ ሓንጻዱ እንሆ ምስ ህዝቢ የላልዮ።” (ፖለቲካዊ ፕሮግራም ሰዲህኡ፡ ገጽ 4፡ ቀዳማይ ሕጥቦ ጽሑፍ ተወከስ)

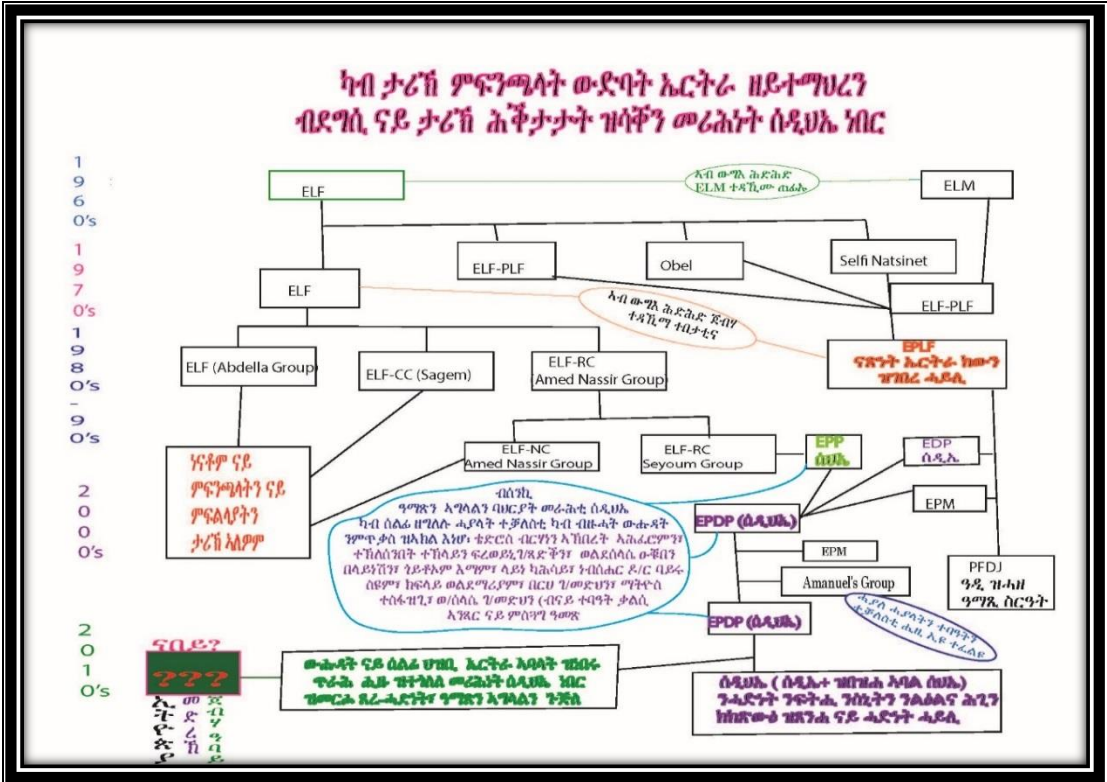
ከምቲ ልዕል ኢሉ ዝተገልጸ፡ ነቲ ምምስራት ሰዲህኡ ዝፈጠሮ ኩነታት ብብቕዓት ክትመርሖን ከተማሓድሮን ስለዘይካላላካ፡ ሕጂ ንሰዲህኡ “ብቕርጺ መሪሕነት ሰልፊ” ክትምትሮ ምፍታን፡ መንነት ሰዲህኡ ምድባን ኢዮ። “ንሱ ንሕና፡ ንሕና ንሱ” ዝዓይነቱ፡ “መሪሕነት

ማለት ሰልፍ፡ ሰልፍ ማለት መሪሕነት” ኢዩ እዮም ከብሉና ዝፍትኑ ዘለዉ። መንነትን እንታይነትን ሰዲህኤ ውዲዕ ኩውንነት (objective reality) ዘይኮነስ፡ ኣብ ኣተሓሰስባ መሪሕነት ሰልፍ ዝነበር ባዓልቤታዊ ኩውንነት (subjective reality) ከምዝኾነ ገይሮም ኢዮም ክነግሩና ዝደልዩ ዘለዉ። ከምኡ ኢሎም ስለዝሓሰቡ ኢዮም ካኣ፡ “ንሕና ኢና ሰዲህኤ ንባሃል” ከብሉ ዝፍትኑ ዘለዉ። ብትሕዝቶ ይኹን ብቕርጺ፡ ነዚ ልዕል ኢሉ ተገሊጹ ዘሎ መንነት ሰዲህኤ ስለዘይትቐዕዎ፡ ሰዲህኤ ክትኹኑ ኣይትኸእሉን ኢኹም። ዘይኮንካዮ ክትከውን ምፍታን ጉድለት ሙሉእነት (Integrity) ከምዘሎ ኢዩ ዘርኢ። ዳሓር ካኣ እቲ ሰዲህኤ ዋና ኣለዎ - እዮም ተገሊጸኩም ገዲፍኹምም ዝኸድኩም መሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን ዝሓዘ ኣካል - ብትሕዝትኡ ይኹን ብቕርጺ ንሰዲህኤ ዝመስል።

ዓንዲ-ማእከል “ብቐዕ መሪሕነታዊ ትካል” ሙሉእነት (Integrity) ኢዩ። ልክዕ ከምታ ናይ ማእከል የዕኑዓ ዝተሰብራ ህድም ንውሽጢ ትሃምም፡ ሙሉእነት ዝጎድሎ መሪሕነታዊ ትካል ካኣ ኣብ ውሽጢ ሰልፍ ኢዩ ዕንይንይ ዝብልን ዕግርግር ዝፈጥርን። ኣብዚ ዝሓለፈ ዕድሜ ሰዲህኤ፡ መሪሕነት ነበር ዝፈጠሮም ንውሽጣዊ ሂወት ሰልፍ ቅሳነት ዝኸልኡ ወስታታት (ዕግርግርት) ብዙሓት ኢዮም። ንሎሚ፡ ብዛዕባ ክልተ ዓይነታት ወስታት ጥራሕ እስከ ገለ ክንብል ክፍትን።

ሀ) ዓመጽትን ኣግለልትን ባህርያት መሪሕነታዊ ትካል፡-

ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ከስረሖም ስለዘይካኣል ወይ'ውን ብሰንኪ ዓመጽትን ኣግለልትን ባህርያት ኣባላት ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር፡ ቡብጊዝኡ “ካብ ሰዲህኤ ዘልገሱ” ተቃለስቲ ውሑዳት ኣይነበሩን (**ኣብ ታሕቲ ዘላ ቻርት ተመልከት**)። “ካብ ሰዲህኤ ዘልገሱ” ዝብል ሓረግ ከም ኣባሃህላ እኳ ቁኑዕ ኣይኮነን። እቲይምንታይሲ፡ ሰባት ንሰባት'ምበር ንሰልፍ/ውዲዕ ኣይኮኑን ዝገድፉ (People quit people, not organizations)። እዘም ዝተጠቐሱ ተቃለስቲ ካኣ፡ ንመትከላትን ዓላማታትን ሰዲህኤ ስለዝቃዎሙ ወይ'ውን ስለዝጸልኡ ዘይኮነስ፡ ብሰንኪ ባህርያትን ኣካዳዲን ላዕለዋይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ዝተፈጥሩ ግርጭታትን ዘይቅርዕው ናይ ቃልሲ ባይታን፡ ምዘም መራሕቲ እዚኦም ክስራሕ ኣይካኣልን ኢዩ ኢሎም ኢዮም ነብሰም ኣግሊሎም ጸኒሖም። ናይ ድሑሩን ቅዱምን ፍልልይ እንተዘይኮይኑ፡ ኩሎም ብሓደ ዓይነት ምኽንያታትን ኩነታትን ኢዮም ኣልጊሶም - “**ናይ ሓሳባት ፍልልያት ዘይጸወር፣ ነብሰ-ታኣማምነት ዘጥፈእ፣ መሪሕነታዊ ብቕዓቱ ዝለመበ፣ ታኣማምነቱ ዘጥፈእን ንናይ ካልኦት ኣበርከቶን ተወፋንይነትን ኣኸብሮት ዘይህብን መሪሕነት ስለዝገጠምም**። ፍልልያትን ውሽጣዊ ግርጭታትን ኣብ ክንዲ ብልዝብ ምፍታሕ፡ ንፍልልያት ዘጋፍሑን ንግርጭታት ዘጓሃህሩን፡ ናይ ታህዲድ (blackmailing)፣ ጸለመ (maligning)፣ ጠቕኒን (denigrating)፣ ምንጻልን (marginalizing) ዘመተ፡ ኣንጻር እዮም ንሓሳቡ ዘይደግፉ፡ ምክያድ ከምመሳርሒ ዝጥቐም መሪሕነት ስለዝገጠምም ኢዮም ምልጋስ ከምኣማራጺ ወሲደም ጸኒሖም። እዚ ካኣ ዓይኑ-ዘፍጠጠ ናይ መሪሕነት ፍሽለት ኢዩ ነይሩ። ዝባኣስ ካኣ፡ መሪሕነት ኣብ ክንዲ ዝሓለፈ ታሪኹ መዘኑ፡ ካብ ተሞኩሮታቱ ተማሂሩ ገይጋታቱ ዝእርም፡ ይዕወት ኢዩ ዘለኹ እንዳበለ ነብሱ ከዕኹ ምምራጹ ኢዩ።

ሰዲህኤ ናብዚ ሎሚ ዘለዎ ኩነታት ኣብ መጨረሻ ንክበጽሕ ዝገብሩ ምኽንያታትውን እዞም ከምዚእም ዓይነት ባህርያትን ኣካይዳን ላዕለዎይ መሪሕነት ሰዲህኤ ነበር ኢዮም። ላዕለዎይ መሪሕነት ሰዲህኤ ነበር ማእከል ዝገብረ፡ ብንጽል ይኹን ብእኩብ፡ ቀጻሊ ናይ ተጻይ ዘመተታት (ታህዲድ ፣ ጸለመ፣ ጠቕነን ፣ ምንጻልን) ኣንጻር እቶም ንባህርያትን ኣካይዳን ላዕለዎይ መሪሕነት ሰዲህኤ ነበር ብምቕዋም፡ ላዕለዎይ መሪሕነት ገይግኡ ክእርም ቃልሲ ዝገብሩ ዝነበሩ መሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን ተኸይዶም ኢዮም። ነቶም ብደገፍቶም ኢና ዝብሉ ኣባላት ኣብ ታሕቲ ዝሰንደዉ ዘይተገርዙ ዘረባታት (ኣብዚ ንምድጋምም ስለዘጸይፍ፡ ምዝራቡ ይትረፈና) ገድፍና፡ ነቶም ብኣባላት ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ዝውርዱ ዝነበሩ ወስታት (ዝሃውተቱ፡ ሁውቱታት፡ ዝተጀነዱ፡ ጁኑዳት እንዳበልካ ኣብ ህዝቢ ዘመተ ምክያድ፡ ክሳድና ክንህበሉ ኢና፡ ሕቕና ክንህበሉ ኢና፡ ናታትኩም ኣይዓጠናን ኢዩ እንዳበልካ ፈኸራን ምፍርራሕን ምግባር፣ ዘይከዱ፡ ይኼዱ እንድበልካ ናይ ምንጻል ዘመተ ምክያድ፣ ወ.ዘ.ተ.) ጥራሕ እኳ እንተራኣና፡ ዓላመኣም፡ ንኣባላት፡ ከምቶም ዝቐደሙ፡ በብሓደ ከምዘልግሱ ንምግባር ኢዩ ነይሩ። ይኹንምበር፡ ከምቲ ኣብ ዝሓለፉ ጽሑፋት ዝተገልጸ፡ ብሳላ ቃልሲ መሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን፡ ከምቲ ዝሓሰብም ስለዘይሰለጠም፡ ኣብ መጨረሻ፡ ንባዕሎም ዝሓዙ ሓዘም ካብ ሰዲህኤ ተፈልዮም ኢዮም ከይዶም። እቲ ገዲፎም ዝኹዱ፡ ንመሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን ዝሓዘ ኣካል፡ ተልእኾታትን ዓላማታትን ሰዲህኤ ንምትግባር ኣብ ቃልሲ ቀጸሉ ኣሎ። እቶም ብሰንኪ ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ብብረዝኡ ነብሶም ኣግሊሎም ዝነበሩ ኣባላት ሰዲህኤ፡ ኣካል ናይቲ ናይ ምእራም ቃልሲ ከካይድ ዝጸንሐ መሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን ዝለዝኹ፡ ብመንፈስ ይኩን ብኣካል ቦቶም ኣብ ሰዲህኤ ኩሉ ጊዜ ሕሉው ኢዩ። ስለዝኹነ፡ እዚ ሕጂ “እግሌ እኮ ካብ ሰልፍ የለኹን ኢሉ ኢዩ ከይዱ ነይሩ። ሕጂ ከመይ ገይሩ ሰዲህኤ ኢዩ ይብል” ዝዓይነቱ ናይ ዓቕሊ ጽበት ዘረባ ዝዝረብ ዘሎ፡ እቶም ተዛረብቱ፡ ባህርን ዲናሚካዊ ጉዕዞን ናይቲ ከካየድ ዝጸንሐን ዘሎን ቃልሲ ከምዘይተገንዘብም ዝሕብር ኢዩ። ሰዲህኤ ኣንጻር “ዓማጺ፣ ኣግላሊ፣ ከፋፋሊ፣ ነጻጊ፣ ሸፋጢ፣ ኣታላሊ፣ ወ.ዘ.ተ.” ባህሪያት መሪሕነትን መሪሕነታዊ ትካልን ዝቃለስ ሰልፍ ስለዝኹነ፡ ኣንቱም ተዛረብትውን ነዚ ምስባታትኩም፡ ኣብ ሰዲህኤ ቦታኹም ሕሉው ኢዩ ክኸውን።

ለ) ኣብ ርእሲ ሕጋዊ ስርርዕ ተደራቢ ዘይሕጋዊ ስርርዕ ምፍጣር

ነቶም ብሕጋዊ ጥርፍፈ (ዞባ፣ ጨንፈር፣ ወ.ዘ.ተ) ዝነበሮም ኣባላት ሰልፍ ዝቐርቡ ዝነበሩ፡ ንባህርያትን ኣካይዳን ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ብምቕዋም፡ ኣብ ሰልፍ “ልዕልና-ሕጊ ይከበር፣ ፍትሕን ርትዕን ይንገስ፣ ዲሞክራሲ ይሰሰን፣ ሓድነት ይትዓቕብን ይታሓሎን፣ ወ.ዘ.ተ.” ዝብሉ ሕጋዊ ሕቶታት፡ ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ዘይሕጋዊ ተደራቢ ስርርዕ ብምግባር ነቲ ሕጋዊ ስርርዕ ብምፍራስ ኢዩ ምላሽ ክህበሎም ፈቲኑ። እቲ ኣብ ዞባ ሰሜን ኣመሪካ ኣብ 2017 ዘጋጠመ ተረክቦ ኣካል ናይዚ ኣገባብ እዚ ኢዩ ነይሩ። ከምቲ ተደጋጊሙ ዝተገልጸ፡ ዞባ ሰሜን ኣመሪካ፡ ብዘባዊ መሪሕነቱ ኣብሉ፡ ነቶም ላዕለዎይ መሪሕነት ሰዲህኤ ዝፍጸምም ዝነበሩ ገይጋታት (ምጥሓስ ቕዋም ሰልፍ፣ ምግሃስ ልዕልና-ሕጊ፣ ወ.ዘ.ተ.) ብምእራም፡ ኣብ ሰልፍ ንቡር ናይ እሂን-ሚሂን ሃዋሁ ንኸፈጥር ዘይተሓለለ ቃልሲ ኣካይዱ ኢዩ። ይኹንምበር፡ ላዕለዎይ መሪሕነት ሰዲህኤ ነበር፡ ኣብ ክንዲ ገይግኡ ዝእርም፡ ነቲ ክእርም ዝቃልስ ዝነበረ ሕጋዊ ኣካል ብዘይ ሕጊ ንኸፍርስ ኢዩ መሪጹ። ነዚ ንምግባር ካኣ፡ ሓንቲ ጉጅለ ውሽጢ-ውሽጢ ብምስራቕ፡ ኣብታ ርእሲ ሕጋዊት ናይ ዞባ መሪሕነት፡ ዘይሕጋዊ ተደራቢ ስርርዕ ክፈጥር ወሲኑ። በዚ መደብ እዚ መሰረት፡ ኣብ መንበር ሰልፍ ነበር፡ ስርዒት ሰልፍ ብምጥሓስን ብዘይ ናይ ዞባ መሪሕነት መደባትን ምስዘም ካብ ሕጊ ሰልፍ ወጻኢ ዝንቀሳቐሱ ዝነበሩ ዘይሕጋዊ ጉጅለ ንኸረከብ ናብ ኣመሪካ ኣብ 2017 መጺኡ ቕዋም ሰልፍ ብምጥሓስ ካኣ ኣፍልጦ ሂደታዎም ነይሩ ኢዩ። ብተወሳኪ፡ ኣብ 09 ሓምሌ 2017 ዘይሕጋዊ ናይ ተለኮንፈረንስ ኣኬባ ምስታ ጉጅለ ከምዝገበረውን ዝፍለጥ ኢዩ። እዚ ቕዋማዊ ጥሕስታት እዚ ናይቲ ብቐጻሊ ብመሪሕነት ሰልፍ ከካይድ ዝጸንሐ ንመሪሕነት ዞባ ሰሜን ኣመሪካ ኣዳኺምካ ብመሪሕነት ሰልፍ ዝደልይዎም ሰባት ናይ ምትካኣ ዘመተ መቐጻልታ ኮይኑ፡ መሪሕነት ሰልፍ ማእከል ዝገበረ ሰልፍ ናይ ምብታን ሓደገኛ ወስታ ኢዩውን ነይሩ። ኣብ ዞባዊ ጉባኤ ዝተመርጸት ሕጋዊ ዞባዊ መሪሕነት እንዳሃለወት፡ ንዞባ ብወኪል ኣብ መንበር (ብኣብ ጉባኤ ዘይተመርጸ ኣባል) ኣብልካ ከተማሕድር ምፍታን፡ ዘይቕዋማውን ንልዕልና-ሕጊ ዝጋሃስን ኢዩ ነይሩ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ካብ መጽሓፍ መለኸቲ (the playbook of dictators) ዝተወሰደ ጥበብ ኢዩውን ነይሩ። እዞም ከምዚኣቶም ዝኣመሰሉ ወስታታት፡ ብሳላ ቃልሲ መሰረታትን ታሕተዎት ኣካላት ሰልፍን፡ ከይተዓወቱ ምስተረፉ ኢዩ ናብ ዘይሕጋዊት ጉጅለ ውሽጢ-ውሽጢ ምስራቕ ተኣትዩ።

እም እንታይ ዳኣ ኢዩ፡ እታ ኣብ መንበር ሰልፍ ነበር ንሕጋዊ ስርዒት ዞባ ኣመሪካ ብዘይ ሕጊ ንኸፍርስ ከም መሳርሒ ዝተጠቐመላ ዘይሕጋዊት ጉጅለ፡ ኣብ 2017 መራሕተይ መሪጻ ኢላ ከምዘይገለጸት፡ ሕጂ ህጹጽ ጉባኤ ገብረኩ እባ ኢላ ከምሓዳስ ኮይና ናብ ህዝቢ ክትቀርብ ትደሊ ዘላ? **“ንሓሶት ትበጽሓ/ተዋጋ ቅጥፈት” ዝግሃል ከምዚ ኢዩ ንብለኩም።** ካብኡ ሓለፉ ግን፡ ከምዝፍለጥ፡ **ብዓንቀጽ 5.10.2 ቕዋም ሰልፍ መሰረት፡** ዞባዊ ጉባኤ ሰሜን ኣመሪካ እቲ ዝላዓለ ሰልጣን ሰልፍ ኣብ ዞባ ሰሜን ኣመሪካ ኢዩ። መሪሕነት ዞባ ካኣ **ብዓንቀጽ 5.9.1 ቕዋም ሰልፍ መሰረት፡** ኣብ ዞባ ሰሜን ኣመሪካ ኩሉ መዳያዊ ዕማማት ሰልፍ ይመርሕን፡ ዕዮታት ንኡስ ዞባታት የዋሃህድን የማእከልን። እዛ ጉጅለ እዚኣ ግን፡ ካብ ሕጊ ሰልፍ ወጻኢ፡ ብባርኹት ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ነበር ብውሽጢ-ውሽጢ ዝተወደበትን መሪሕነታ ዘቐመትን፡ ዘይሕጋዊት ተደራቢ ስርርዕ ኮይና፡ ሰልፍ ናይ ምፍራስ ተልእኮ ላዕለዎይ መሪሕነት ሰልፍ ከተተግብር ዝጸንሐት ምዃና፡ ህዝቢ ከፈልጦ ኣገዳሲ ኢዩ።